

Såning af gulerødder i efteråret

I flere lande er arealet med efterårssåede gulerødder steget. Et dyrkningssystem som nu er under afprøvning. Det ser ud til at kunne lade sig gøre men giver udfordringer, der skal arbejdes med

✍ Lars Møller og Pernille Kynde, HortiAdvice, pbk@hortiadvise.dk

📷 Lars Møller

I Storbritannien er arealet med efterårssåede gulerødder de senere år steget betragteligt. Det skyldes flere forhold, blandt andet sortsvalg, dyrkningsteknik med plastdækning og mildere klima. I Frankrig og i New Zealand er der også en betydelig produktion af efterårssåede gulerødder, hvor der kan hentes inspiration blandt andet omkring sortsvalg og ukrudtsbekæmpelse. Såning af gulerød-

der i efteråret med overvintring og høst sidst på foråret har tidligere været forsøgt i Danmark. Enkelte år er det lykkedes, andre år er gulerødderne frosset væk.

Mildere vinterklima

Det mildere vinterklima slår også igenem i Danmark. Chancerne, for at det lykkes med efterårssåede gulerødder, stiger i takt med, at vores vintre bliver mildere. I Danmark har vi traditionelt set brugt meget fiberdug til produktion af tidlige gulerødder. I udlandet anvendes plast. Jordmidler virker bedre under plast, og gulerødderne er måske bedre beskyttet mod frysetørring under plast.

Mulighed for mindsket import

Interessen for at være først på markedet med nye gulerødder i juni er stor. Derfor arbejdes der på flere gartnerier med tidlig opsætning af jord og såning meget tidligt forår. Hvis vi kan få succes med efterårssåning, vil det øge kapaciteten og mulighederne betragteligt. Hvis det lykkes at producere efterårssåede gulerødder, vil de efterårssåede gulerødder kunne erstatte en del import af italienske og franske gulerødder i juni måned.

Forhåbentligt vil produktion af efterårssåede gulerødder kunne medvirke til, at danske gulerødder kan være klar til salg i butikkerne få uger efter, at de "gamle" danske gulerødder slipper op. Gulerødder fra kølelager og lagring under halm slipper typisk op midt i maj måned. De første nye gulerødder er normalt på markedet omkring 20. juni. I perioden fra maj til juni importeres gulerødder fra Israel, Italien og Frankrig. Hvis det lykkes at etablere en stabil produktion af efterårssåede gulerødder, vil danske avlere kunne udfylde hullet og styrke den lokale produktion frem for transport af grønsager over store afstande.

Overvintrende gulerødder omkring månedsskiftet marts/april 2019. Gulerødderne er sået 10. oktober 2018.

Ingen dækmaterialer: Mange planter er frosset væk og planterne er blåviolet af kulde.

Fiberdug: Enkelte planter frosset væk. Planterne er blåviolet af kulde.

Klar plast med store huller: Flere planter mangler som følge af herbicidskader og kulde. Nye blade har en fin farve.

Klar plast + fiberdug: Flere planter mangler som følge af herbicidskader. Ingen kuldeskader.

Klar plast med små huller: I pletter mangler planter som følge af herbicidskader i frostvej. Generelt har planterne en flot farve og god vækst.

Såning efterår 2018

HortiAdvice har i den forgangne vinter forsøgt med overvintring af gulerødder sået i efteråret den 10. oktober 2018. Parcellerne har været dækket med forskellige materialer:

- ingen dækmaterialer
- fiberdug (19 g)
- klar plast med store huller (8 mm)
- klar plast + fiberdug
- klar plast med små huller (6 mm)

Gulerødderne er umiddelbart efter såning sprøjtet med Stomp og Command. Virkningen af Stomp og Command afhænger meget af jordfugtighed og temperatur. Når der anvendes plast, opstår et miljø under plasten med høj jord- og luftfugtighed og højere temperatur, som gør, at ukrudtsmidlerne virker hårdere med større risiko for skader på de overvintrende gulerødder.

I forsøget viste skaderne sig meget tydeligt, da det begyndte at blive koldt i vinter. Gulerødder med plastdækning dannede hvide løvblade på grund af Command og visne kimblade. I områder af forsøgsmarken blev det meget slemt, mens gulerødderne næsten gik fri andre steder. Gulerødder under

fiberdug eller uden dækmaterialer viste ikke samme tegn på herbicidskade.

Usikker overvintring

Efter de meget kolde dage 17.-26. januar 2019 opstod der kuldeskader i de parceller, hvor gulerødderne er uden dækmaterialer eller dækket alene med fiberdug. Klar plast med store huller viser også tegn på kuldeskader og små planter. Der er altså ingen af løsningerne, der giver sikker overvintring af gulerødderne: Gulerødderne bliver enten skadet af ukrudtsmidlerne, hvor der dækkes med plast, eller de fryser, hvor de dækkes med fiberdug.

Dér, hvor gulerødderne pt. står bedst, har de 3-4 løvblade og er 6-7 cm høje, hvilket er under plast med små huller, hvor ukrudtsmidlerne ikke har skadet gulerødderne nævneværdigt.

Senere såning ikke en løsning

Der blev også sået gulerødder den 15. oktober - altså blot 5 dage efter første hold. På det tidspunkt skiftede vejret fra lunt efterår til køligt efterår. Modsat første hold, som nåede at sætte første løvblad inden vinteren, nåede andet hold kun at sætte kimbladene inden overvintring.

Andet hold blev ikke skadet af herbiciderne på samme måde som første hold. Til gengæld led de mere under kulden sidst på vinteren. Sidst i marts stod det først-såede hold pænere end andet hold, som kun lige har udviklet 1-2 løvblade.

Sortsforskelle

I forsøgene er der afprøvet tre forskellige sorter: Nanda, Laguna og Nominator. Sorterne er valgt ud fra, at Nanda og Laguna anvendes i henholdsvis Frankrig og Storbritannien til efterårssåning, mens Nominator angives af firmaet som en tidlig sort med lille risiko for blomsterdannelse. Alle tre sorter skades af ukrudtsmidlerne, når det bliver koldt om vinteren, men det går specielt hårdt ud over Nanda og Nominator. Laguna er den sort, der skades mindst af herbiciderne og er den, der overvintrer bedst af de tre sorter. I forsommeren 2019 skal der holdes øje med blomstring i de tre sorter. ■

Forsøgene med efterårssåede gulerødder er gennemført med støtte fra Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter og er udført i samarbejde med DanRoots.

ENGEL WORKWEAR

X-treme

SHORTS OG BUKSER MED STRETCH
GIVER EN PERFEKT PASFORM OG KOMFORT

SE NÆRMESTE FORHANDLER PÅ www.engel.eu

F. Engel K/S · Norgesvej 12 · DK-6100 Haderslev · Tlf. 7422 3510 · Fax 7422 3519

ENGEL